

Nr 7

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ökad medelsanvisning för budgetåret 1955/56 till fiskerilånefonden.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 376 av herr *Spetz m. fl.* och II: 303 av herr *Arweson m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att det belopp, som av Kungl. Maj:t årligen må disponeras såsom lån från fiskerilånefonden, skall fr. o. m. budgetåret 1955/56 utgöra 4 000 000 kronor, dels såsom kapitaltillskott till fonden å tilläggsstat till riksstaten för samma budgetår under kapitalbudgeten, jordbruksdepartementet, statens utlåningsfonder, anvisa ett investeringsanslag av 1 400 000 kronor.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna.

Över motionerna har yttranden inhämtats från statskontoret, fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök och Sveriges fiskares riksförbund.

I sitt den 23 februari 1956 dagtecknade yttrande har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* meddelat, att styrelsen på i huvudsak de skäl, som anförts i förevarande motioner, hos Kungl. Maj:t hemställt om förslag till riksdagen i enlighet med vad motionärerna yrkat. Styrelsen tillstyrker därför bifall till motionerna.

Statskontoret har i sitt yttrande, dagtecknat den 10 februari 1956, erinrat, att ämbetsverket efter remiss avgivit yttrande den 31 januari 1956 över nyssnämnda av fiskeristyrelsen gjorda framställning i samma syfte. Utöver vad statskontoret därvid framhöll har de väckta motionerna icke givit ämbetsverket anledning till ytterligare uttalanden. Av sistnämnda yttrande torde här få intagas följande.

Spörsmålet om storleken av det anslag, som skulle anvisas för kapitalökning å fiskerilånefonden, samt om det utlåningsmaximum, som borde gälla för budgetåren 1954/55 och 1955/56, var föremål för mycket ingående överväganden vid 1955 års riksdag. I vad avser anslag och utlåningsmaximum för budgetåret 1956/57 har förslag framlagts i årets statsverksproposition. Trots att härvid låneanspråken på fonden beräknades motsvara 4—5 miljoner kronor, har likväl utlåningsmaximum för budgetåret 1955/56 fastställts och för budgetåret 1956/57 föreslagits begränsat till 2,6 miljoner kronor. I fiskeristyrelsens nu föreliggande framställning har några nya omständigheter icke framkommit.

Statskontoret finner det för sin del helt naturligt, om det rådande ekonomiska läget med kreditåtstramning i förening med en låneränta, som väsentligt överstiger den för lån från fiskerilånefonden gällande (3 procent), låter sig uttryck i en stegrad efterfrågan på lån från fonden. Det synes emellertid mindre väl överensstämmande med en återhållsam ekonomisk politik, om

en sådan ökad efterfrågan skall leda till en förstärkning av en statlig utlåningsfond vare sig denna är förenad med eller saknar subventionsmoment. Med hänsyn härtill och till statsmakternas ställningstaganden till förevarande anslagsfråga vid 1955 års riksdag, anser sig statskontoret icke kunna tillstyrka bifall till framställningen.

Sveriges fiskares riksförbund har i sitt den 17 februari 1956 dagtecknade yttrande tillstyrkt bifall till motionerna. Därvid har förbundet anfört i huvudsak följande.

Förbundet får framhålla, att de skäl, som i motionerna framföres, är mycket beaktansvärda. På många håll är fiskarnas båtmaterial av sådan art, att en nödvändig upprustning och modernisering behöves, om det svenska fisket skall kunna hävda sig i konkurrens med andra länders fiskare och för att en önskvärd rationalisering skall komma till stånd. Tyvärr har också under senare år rätt betydande förluster av fiskredskap och båtar inträffat, icke minst på ostkusten, vilket helt naturligt fått till följd att ansvarskännande fiskare vill förse sig med bättre material, som kan trotsa oväder av olika slag. Den nödvändiga upprustningen kräver emellertid ökat kapital, i all synnerhet som en successiv kostnadsstegring ägt rum samtidigt som sjöduklighetskraven på båtar och övrigt material blivit allt större. Enligt förbundets mening är det synnerligen angeläget att största möjliga statliga lån ställes till fiskarnas förfogande.

På grund av det ökade medelsbehovet har, som framgår av motionerna, låneanspråken stegrats avsevärt.

Utskottet. För budgetåret 1955/56 har det belopp, som årligen må utlånas från fiskerilånefonden, fastställts till 2 600 000 kronor. Med hänsyn härtill och då för nämnda budgetår ett belopp av omkring 1 400 000 kronor beräknats bli disponibelt i fonden har 1955 års riksdag anvisat ett investeringsanslag av 1 200 000 kronor för ändamålet.

I motionerna I: 376 och II: 303 har yrkats, att det årliga utlåningsbeloppet för innevarande budgetår skall ökas till 4 000 000 kronor och att till följd härav å tilläggsstat till riksstaten för nämnda budgetår skall anvisas ett belopp av 1 400 000 kronor. Såsom motivering härför har i motionerna anförts, att anspråken på fonden, särskilt beträffande ost- och sydkusten, väsentligt stegrats och för budgetåret 1955/56 uppgår till drygt 5 500 000 kronor. Anledningen till det ökade antalet ansökningar från nyssnämnda kustavsnitt är enligt motionerna de betydande förluster av fiskredskap och båtar, som uppstått — åtskilliga i samband med förlisningar — och vilka ådagalagt att fiskebåtarna i många fall är av mindre god beskaffenhet. Enligt motionärerna är lånebehovet emellertid mycket betydande även på andra kustavsnitt.

Enligt utskottets förmenande är de skäl, som motionärerna anfört, så vägande, att den återhållsamhet beträffande investeringar, vartill det ekonomiska läget f. n. manar, icke bör hindra att ytterligare medel ställes till förfogande för ifrågavarande låneverksamhet. Utskottet vill därför förorda den utökning av utlåningsramen, som föreslagits i motionerna för tillgodoseende av de mest trängande lånebehoven, d. v. s. från 2 600 000 kronor till 4 000 000 kronor. För att möjliggöra en sådan utlåning torde ett ytterligare kapitaltillskott av 1 400 000 kronor vara erforderligt.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 376 och II: 303,

1) medgiva att tills vidare från och med budgetåret 1955/56 ett belopp av 4 000 000 kronor må av Kungl. Maj:t årligen disponeras för lån från fiskerilånefonden; samt

2) till *Fiskerilånefonden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56 under kapitalbudgeten, statens utlåningsfonder, anvisa ett investeringsanslag av 1 400 000 kronor.

Stockholm den 8 mars 1956

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN

Vid detta ärendens slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Lage Svedberg, Bertil Andersson*, Sundberg, Bror Nilsson, Johan Persson*, Kristiansson, Uno Olofsson* och Ebbe Ohlsson; samt

från andra kammaren: herrar Jacobson i Vilhelmina, Jonsson i Strömsund, Pettersson i Dahl, Sköld, Ahlsten, Agerberg*, Rimås, Arweson, Jönsson i Gärds Köpinge och Johansson i Öckerö.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Anderberg, Lage Svedberg, Bertil Andersson, Sundberg, Kristiansson, Jacobson* i Vilhelmina, *Jonsson* i Strömsund, *Sköld* och *Jönsson* i Gärds Köpinge, vilka ansett, att utskottet bort avstyrka bifall till motionerna I: 376 och II: 303 och att därför

dels tredje stycket av utskottets utlåtande på s. 2 bort ha följande lydelse:

»Ramen för utlåning ur fiskerilånefonden för budgetåret 1955/56 jämte därav föranledd medelsanvisning beslöts av riksdagen under förra vårsessionen. En framställning om ökning av denna ram har sedermera under hösten ingivits till Kungl. Maj:t av fiskeristyrelsen. Denna framställning har ännu icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Enligt utskottets mening kan icke heller den i fiskeristyrelsens framställning och i motionerna anförda omständigheten att anspråken, uttryckta i ingivna låneansökningar, visat stegring tagas till intäkt för den uppfattningen att behoven ökat i motsvarande grad. Den skärpta kreditåtstramningen torde vara största anledningen till ökningen av anspråkens omfattning. Personer, som i annat fall

ämnat finansiera båtinvesteringar genom kredit från annat håll, har nu i stället vänt sig till fonden. De ansökningar det här gäller torde i allmänhet ej vara de mest behjärtansvärda utan sådana, som kreditåtstramningen just avser att begränsa. En ökning av utlåningen från fiskerilånefonden kommer därför direkt att motverka den ekonomiska politikens syften. Ett bifall till motionerna skulle dessutom leda till att kredit beviljades till investeringar, som icke är mera önskvärda än liknande inom andra näringsområden, varför otvivelaktigt vissa orättvisor skulle skapas. Av dessa skäl anser sig utskottet böra hemställa om avslag på de förevarande motionerna. Utskottet har å andra sidan funnit sannolikt, att behovet av stöd i särskilt behjärtansvärda fall är förhållandevis stort på ost- och sydkusten. Utskottet håller dock före, att de mest trängande låneanspråken av detta slag bör kunna tillgodoses genom en relativt måttlig omfördelning av lånekvoterna de olika kustavsnitten emellan.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen måtte avslå motionerna I: 376 och II: 303».